

Az ukrán válság kezelésében részt vevő magyar rendőrök missziós felkészítése

Fehér Zoltán¹

Absztrakt:

A biztonsági kihívások, kockázatok, fenyegetések folyamatosan jelen vannak környezetünkben. Az ukrán válság és az azt követő események megfelelő módon példázják, hogy akár fegyveres konfliktusokra is sor kerülhet régióinkban, amelyek közvetlen kihatással lehetnek hétköznapjainkra. A konfliktusok lezárását követő folyamatokban hazánk nemzetközi szerepvállalása folyamatos, béketámogató, válságkezelő missziókban részvételünk az elmúlt 25 évben állandó. Az ezekre a feladatokra történő felkészítés naprakészsége szükséges és elengedhetetlen eleme a rendészeti továbbképzésnek is.

Kulcsszavak: rendészeti továbbképzés, felkészítés, képzés.

Abstract:

The safety challenges, risks and threats are constantly present in our surroundings. The Ukrainian crisis and its aftermath aptly exemplify that armed conflicts might be happening in our region, which may affect our everyday lives. In the processes following the closure of the conflicts, the international participation of our nation is continuous, and we have persistently been in peace-supporting, crisis management missions for 25 years. The up-to-date preparation for these tasks is necessary and indispensable for the law enforcement training too.

Keywords: law enforcement training, preparation, training

---

¹ NKE doktorandusza, e-mail: zoltan.fehér67@gmail.com, ORCID:0000-0002-9253-0126

Bevezető

A Kormány 1035/2012. (II. 21.) számú határozata Magyarország Nemzeti Biztonsági Stratégiájáról (továbbiakban: NBS) 4. pontjának megállapítása szerint: „*egy Magyarország, illetve szövetségesei ellen irányuló, hagyományos fegyverekkel végrehajtott támadás veszélye jelenleg elenyésző mértékű*”.² Az NBS a 26. pontjában rámutat azonban arra is, hogy: „*Ugyanakkor, szélesebb környezetünkben a hagyományos konfliktusok lehetősége továbbra is fennáll, sőt egyes régiókban nőhet is, amelynek hatása közvetve Magyarországot is érintheti. [...] A szomszédos régiók biztonsága törekeny, és – mint azt a közelmúlt nemzetközi eseményei is példázzák – Európában és szomszédságában a 21. század elején is előfordulhat, hogy a katonai erő kap elsődleges szerepet egy regionális konfliktusban.*”³

E megállapítások helytállósága a mai napig vitathatatlan, a közelmúltban lezajló fegyveres konfliktusba torkolló ukrainai események is ezt támasztják alá. Az említett események azonban rámutattak arra is, hogy hazánknak, az ország biztonságáért felelős, legitim erőszak alkalmazására felhatalmazott szerveinek felkészültnek és készeknek kell lennie a veszélyhelyzet eredményeinek kezelését szolgáló megfelelő intézkedések megtételére.

E képességeknek azonban rendelkezésre kell állnia a konfliktus lezárásához kapcsolódó időszakban is, a hazai feladatok végrehajtása és a nemzetközi szerepvállalás keretében végrehajtott békefenntartó, válságkezelő missziókban történő részvétel során is. Kutatási témámhoz kapcsolódóan, az említettekkel összefüggésben a magyar rendészeti szervek munkatársainak térségben jelen lévő missziós tevékenységre való felkészítésének tartalmi, szervezeti kereteit kívánom bemutatni.

Az ukrán – orosz konfliktus egyik legmeghatározóbb eseménye, amikor 2013. november 21-én az akkori ukrán elnök, Viktor Janukovics nem írta alá Ukrajna és az Európai Unió között a társulási egyezményt. Ezt követően olyan tiltakozások és tüntetések kezdődtek Ukrajnában, elsősorban a fővárosban, amelyek az ukrán ellenzékkel az Euromajdan⁴ mozgalomban kovácsolódtak össze. A politikai tüntetések belviszályba, emberéleteket követelő összecsapásokba torkolltak, amelyek kiterjedtek a keleti, főleg oroszajkú lakosság által lakott térségre is.

---

² A Kormány 1035/2012. (II. 21.) Korm. határozata Magyarország Nemzeti Biztonsági Stratégiájáról Forrás: http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=146225.213089, Letöltve: 2016. október 17.

³ uo.

⁴ EuroMajdan – A szó két szóra utal: az egyik az Európa szó, a másik a Függetlenség tere Kijevben, ahol a tüntetések nagy része lezajlott 2013-ban és 2014-ben.

A konfliktus során végbement események eredményeként a Krimi-félsziget – a krími parlament és Oroszország álláspontja szerint – Oroszország része lett⁵, illetve Ukrajna keleti részében található körzetek (Donyeck, Luhanszk, Harkov, Odessza) kiáltották ki függetlenségüket.

A helyzet politikai rendezésének egyik kísérlete a 2014. szeptember 5-én, az EBESZ⁶ felügyelete alatt aláírt „Minszki jegyzőkönyv”, amely a szembenálló felek fegyverszünetéről rendelkezett, azaz az orosz és az ukrán fél közötti békét kívánta megteremteni. A helyzet azt követően javult, majd normalizálódott, amikor is az EBESZ égisze alatt megfigyelő státusszal rendelkező rendészeti erők érkeztek a térségbe, akik az EBESZ Ukrainai Speciális Megfigyelő Misszió (OSCE SMMU – OSCE Special Monitoring Mission to Ukraine)⁷. illetve az EBESZ határmegfigyelői missziója (OSCE Observer Mission at the Russian Checkpoints Gukovo and Donetsk)⁸ keretében fejtik ki tevékenységüket.

1. A rendőri békefenntartás – magyar rendőrök jelenléte, jelenléti lehetőségei a békemissziókban

1.1. A rendvédelmi békefenntartás legfontosabb állomásai

Jelen tanulmányban nem lehet célom a rendőri békefenntartás teljes mélységű feltárása, bemutatása, a mai ukrainai békefenntartás kérdéskörének teljességéhez azonban hozzátartozik a békefenntartás történetére való rövid visszatekintés.

A rendvédelmi békefenntartás története a XIX. század végéig nyúlik vissza, amikor is magyar katonák, tengerészek, valamint katonai vezetés alatt álló rendészeti erők, csendőrök hajtottak végre nemzetközi válságkezelést Kínában, Krétán és a Balkánon egyaránt. Ezt követően az első „modern” rendvédelmi békemisszióra a Balkánon 1903–1909 között került sor.⁹ 1903 közepére általános etnikai és polgárháború alakult ki a megszálló török hadsereg és az albán, bolgár, görög, macedón, montenegrói és a szerb népesség között. Az osztrák–magyar csoport – amely hat főből állt – Koszovóba került. A csendőr-kerülethez, ahol a magyarok

---

⁵ *Az Egyesült Nemzetek Szervezete (ENSZ) 2014. március 27-én kiadott 68/262. számú, nem kötelező érvényű állásfoglalása szerint a krími félsziget Oroszországhoz csatolása érvénytelen.*

⁶ *EBESZ - Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet - Organization for Security and Co-operation in Europe, OSCE*

⁷ *OSCE SMMU – OSCE Special Monitoring Mission to Ukraine – EBESZ Ukrainai Speciális Megfigyelő Misszió*

⁸ *Observer Mission at the Russian Checkpoints Gukovo and Donetsk – az EBESZ határmegfigyelői missziója [12]*

⁹ *BODA József: A rendvédelmi békefenntartás kialakulása, fejlődése, helye és szerepe a XXI. században, PhD értekezés, Budapest 2006, 13. o.*

teljesítettek szolgálatot, 23 szárnyparancsnokság és 82 órs tartozott, amelyben a válságkezelők irányítása alatt 277 török csendőr szolgált.¹⁰ Az első rendvédelmi békefenntartói feladatra Kongóban került sor 1960–1964 között. Ebben az akcióban ghánai és nigériai rendőrök vettek részt.¹¹

A második világháborút követően, a rendszerváltást megelőzően az „1973–1975 között a Vietnamban működő Nemzetközi Ellenőrző és Felügyelő Bizottság elsősorban katonai feladatokat látott el, de a misszióban szolgált 600 főből mintegy 120 fő a rendvédelmi szervezetek állományából került ki.”¹²

A rendszerváltást követően történelmi jelentőségű volt magyar szempontból az ENSZ UNTAC¹³ misszió, amely az első rendszerváltás utáni és azóta is a legnagyobb létszámú, 100 főt számláló magyar kontingens volt, képviselve hazánkat Kambodzsában. Ennek során a magyar kontingens tagjai az ország tíz tartományában 33 különböző helyen teljesítettek fegyvertelen, megfigyelői szolgálatot.¹⁴

A 2004. évi európai uniós tagságot megelőzően főleg az ENSZ¹⁵, NATO¹⁶ és EBESZ békefenntartó, válságkezelő műveletekben való részvétel volt jellemző, majd az Európai Unióba (továbbiakban: EU) történő belépést követően ez bővült az EU válságkezelői tevékenységekben történő részvételekkel is.

2. Ukrajnában lévő missziók magyar vonatkozásai

A Magyar Rendőrség hivatásos állományú tagjai jelenleg 13 misszióban, összesen 37-en teljesítenek szolgálatot az ENSZ, az Európai Unió, az EBESZ és az Európai Biztonsági és Együttműködés Szervezet különböző misszióiban.¹⁷

---

¹⁰ Uo.

¹¹ BODA József: *A magyar rendvédelmi békefenntartás humán története In: Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis) HU ISSN 1216-6774 XVIII. évf. (2010) 21. sz. 15. o.*

¹² Uo.

¹³ *United Nations Transitional Authority in Cambodia – az Egyesült Nemzetek Szervezete átmeneti közigazgatása Kambodzsában, 1992. február és 1993. szeptember között.*

¹⁴ BODA József: *Polgári válságkezelés, Magyarország részvétele a polgári válságreakáló műveletekben a XXI. században In: Seregszemle – Az MH Összhaderőnemi Parancsnokság Folyóirata, XII. évfolyam, 4. szám, 2014, 150. o.*

¹⁵ ENSZ - Egyesült Nemzetek Szervezete - United Nations

¹⁶ NATO - Észak-atlanti Szerződés Szervezete - North Atlantic Treaty Organisation

¹⁷ Forrás: ORFK Rendészeti Oktatási és Kiképző Központ (ROKK). 2016. május 21-ei állapot.

Ukrajnában jelenleg két misszióban vesznek részt rendőreink, az egyik az EBESZ Ukrajnai Speciális Megfigyelő Misszió (OSCE SMMU), ahol 7 vezényelt rendőr dolgozik, a másik pedig az EU Moldova-Ukrajna határtámogató missziója (European Union Border Assistance Mission to Moldova and Ukraine - EUBAM), ahol 2 vezényelt rendőrünk van.

Az EUBAM Moldova–Ukrajna ugyan nem klasszikus értelemben vett misszió, hanem egy ún. „hosszú távú EU-s projekt”, így az Európai Uniónál sem tartozik a missziókat felügyelő szervek alá, viszont az ORFK hatáskörrel és illetékességgel rendelkező szerve, az ORFK Rendészeti Oktatási és Kiképző Központ (továbbiakban: ORFK ROKK) misszióként kezeli.

Az OSCE SMMU-ban részt vevő magyar rendőrök alapvetően megfigyelőként vannak jelen, de vannak járőri, járőrvezetői, váltásparancsnoki, drónkezelői feladataik is. A kollégák mindegyike valamelyik területi irodában dolgozik, 6 fő a keleti országrészben, egy pedig délnyugaton.

Az EUBAM-nál a kollégák a helyi határőr egységeknél mentori, illetve tanácsadói feladatokat látnak el, szintén a területi irodákban.

Mindkét misszióba 1 éves időtartamra kerülnek vezénylésre a rendőrök, esetleges hosszabbítási lehetőséggel, amely maximum négy évig terjedhet állományilletékes vezetői engedély esetén.

A térségben dolgozik még a korábbi fejezetben említett EBESZ határmegfigyelő missziója Gukovo és Donyetszk határátkelőhelyen. Ez a misszió az ukrán–orosz határon működik, magyar vezényelttel nem vesz benne részt a magyar állam. A misszió alakulásakor azonban pár hónap időre egy OSCE SMMU-ba vezényelt kollégánkat, több más missziótaggal együtt, az EBESZ „kölcsonadta” a határmegfigyelő misszióhoz addig, míg az saját személyzettel nem rendelkezett.

3. A rendőri állomány polgári válságkezelő tevékenységének jogi alapjai

A Rendőrségi törvény 1. § (2) szerint a rendőrség „részt vesz az Egyesült Nemzetek Szervezete, az Európai Unió, az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet, az Észak-atlanti Szerződés Szervezete keretében szervezett, vagy nemzetközi szerződés alapján a béketámogató és polgári válságkezelési feladatokban.”¹⁸ Ezen törvényi rendelkezés az alapja a rendőri erők nemzetközi missziós szerepvállalásának. A törvényi szabályozás mellett a békemissziókban történő részvételi kritériumokat a 21/2013. (VII. 12.) BM utasítás 3. § (4) bekezdés tartalmazza az alábbiak szerint:

„Külföldi béketámogató és polgári válságkezelési misszióban részt vehet:

- a) aki a nemzetközi szervezet által előírt feltételeknek megfelel;
- b) aki megfelel az előírt képzési követelményeknek;

---

¹⁸ 1994. évi XXXIV. törvény a Rendőrségről;

http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=21269.323112, Letöltve: 2016. október 17.

- c) aki nem áll büntető-, vagy fegyelmi eljárás hatálya alatt;*
- d) akit korábbi kiküldetése során fegyelmi okokból nem rendeltek haza béketámogató és polgári válságkezelési misszióból, továbbá akivel szemben lefolytatott fegyelmi- vagy büntetőeljárás nem zárult jogerős marasztalással;*
- e) aki rendelkezik állományilletékes parancsnoki engedéllyel.¹⁹*

A nemzetközi békefenntartói, válságkezelői feladatok ellátására történő jelentkezés folyamatai és körülményei az alábbiak:

- EU és EBESZ tagállamként külön felkérés nem érkezik ezektől a szervezetektől a misszióban való részvételre, ez „alap lehetőség”.
- Az EUBAM²⁰ esetén évente egyszer van pályázati felhívás, amit a tagállamoknak megküldenek. Erre egyénileg lehet jelentkezni és a kiválasztás is egyéni elbírálás – a jelentkező szakmai gyakorlata, tapasztalata, nyelvtudása – alapján történik.
- Az EBESZ missziókba az EBESZ saját honlapjára feltett pályázati felhívásokra online módon egyénileg lehet jelentkezni, és a nemzeti hatóság csak a kiválasztás után kerül képbe, a vezénylési feladatok kapcsán. (Kivételet volt az OSCE SMMU megindítása, mivel akkor hirtelen kellett nagy létszámú megfigyelőt toborozni, kiküldeni, és ehhez a tagállamok segítségét kérték – de ez csak az első alkalommal történt így.) A kiválasztás itt is a pályázati anyag és később a telefonos interjú eredményeként történik a misszió humán részlege és az EBESZ központ által.²¹

Az érintettek belügyminiszteri határozattal kerülnek vezénylésre, külszolgálatra. Az Ukrajnában működő missziókban való részvételtől kormányhatározat nem született (tervezet még volt, de nem ment végig a jogszabály-alkotási folyamaton).

A 21/2013. (VII. 12.) BM utasítás 4. § (3) Az Országos Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: ORFK) felelős szervezeti egysége szervezi és összehangolja a kiválasztott pályázók missziós területre történő kitelepítésével kapcsolatos feladatokat, így különösen

- „a) az orvosi, pszichológiai, alkalmassági vizsgálatot;*
- b) a nyelvtudásra vonatkozó szintfelmérést;*
- c) a ruházat, felszerelés, fegyverzet, okmányok kiadását, kiállítását;*
- d) az érintettek felkészítését;*

---

¹⁹ 21/2013. (VII. 12.) BM utasítás a béketámogató és polgári válságkezelési missziókban részt vevő hivatásos állománnyal kapcsolatos feladatokról

²⁰ EUBAM – European Union Border Assistance Mission to Moldova and Ukraine - EU Moldova-Ukrajna határtámogató missziója

²¹ Forrás: ORFK Rendészeti Oktatási és Kiképző Központ (ROKK). 2016. május 21.

e) a kiutazás megszervezését, valamint
f) az epidemiológiai feladatok elvégzését.”²²

Az említett BM utasítás 1 § (2) bekezdés szerint az utasítás alkalmazásában béketámogató és polgári válságkezelési misszió alatt az alábbiértjük:

„az Egyesült Nemzetek Szervezete, az Európai Unió, az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet, az Észak-atlanti Szerződés Szervezete vagy más nemzetközi szervezet (a továbbiakban együtt: nemzetközi szervezetek) döntése alapján, vagy két- vagy többoldalú nemzetközi megállapodás (a továbbiakban: megállapodás) keretében létrehozott béketámogató vagy polgári válságkezelési misszió, valamint más kül- és biztonságpolitikai célú művelet vagy feladatvállalás”.²³

4. Képzés – felkészítés a rendvédelmi szervek munkatársai részére

A magyar rendvédelmi békefenntartás egyik jelentős eredménye, hogy az 1989 óta zajló válságkezelői missziókban nem volt személyi vesztesége hazánknak. Ezt köszönhetjük a tapasztalatok eredményes felhasználásnak, a magas szintű felkészítésnek, az egészségügyi és logisztikai biztosításnak és a parancsnoki gondoskodásnak²⁴

A békefenntartói feladatokra induló szakemberek felkészítését intézményesített formában a BM Nemzetközi Oktatási Központja (továbbiakban BM NOK) végezte. Az intézményben kidolgozták a felkészítés rendszerét.²⁵ 1999-2010. között a rendvédelmi szervek munkatársainak missziós felkészítését a BM NOK, illetve az IRM NOPVK²⁶ munkatársai látták el, a feladat Országos Rendőr-főkapitánysághoz történő átcsoportosításával egyidejűleg végrehajtott intézményi átszervezéséig. 2010 óta e feladatot az ORFK Humánigazgatási Szolgálat Oktatási Főigazgatósága, majd megalakulása, 2015. július 1-je óta, az ORFK Rendészeti Oktatási és Kiképző Központ főosztály jogállású szervezete látja el.

---

²² 21/2013. (VII. 12.) BM utasítás a béketámogató és polgári válságkezelési missziókban részt vevő hivatásos állománnyal kapcsolatos feladatokról; Forrás:

http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=161897.294823, Letöltve: 2016. október 17.

²³ Uo.

²⁴ BODA József: Polgári válságkezelés, Magyarország részvétele a polgári válságreakáló műveletekben a XXI. században, In: Seregszemle – Az MH Összhaderőnemi Parancsnokság Folyóirata, XII. évfolyam, 4. szám, 2014, 166. o.

²⁵ BODA József: A magyar rendvédelmi békefenntartás humán története In: Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Preasidii Ordinis) HU ISSN 1216-6774 XVIII. évf. (2010) 21. szám, 19. o.

²⁶ IRM NOPVK – Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium, Nemzetközi Oktatási és Polgári Válságkezelési Központ

Az ORFK ROKK szervezeti egysége, az Alparancsnoki Továbbképző Központ (Csopak), polgári válságkezelő tanfolyam keretében - amelynek időtartama 2 hét - végzi a rendvédelmi szervek munkatársainak alaptanfolyami képzését. Erre évente egy alkalommal szerveznek 20-24 fős keretlétszámmal (a BM alárendeltségű hivatásos állomány részére) tanfolyamot, a célfelkészítő tanfolyam pedig a nyertes kiválasztások függvénye.

A válságkezelői alaptanfolyam során az alábbi oktatott témakörök kerülnek feldolgozásra:

- Tájékoztató az Oktatási Központról, szabályok ismertetése;
- Magyarország szerepe a nemzetközi válságkezelésben;
- Az EU közös biztonság- és védelempolitikája;
- A Magyar Rendőrség szerepvállalása a polgári válságkezelő missziókban;
- Félelmek és elvárások. „Jelly Tree”;
- A Magyar Rendőrség, rendészeti szervek szerepvállalása a polgári válságkezelő missziókban (történelmi háttér);
- „Desert survival”;
- Rádióforgalmazás angol nyelven, szabályok, kódok, rövidítések – előadás, gyakorlat;
- Az EBESZ szervezete, tevékenysége;
- Az ENSZ szerepe a nemzetközi békefenntartásban;
- Murder one – Kommunikációs gyakorlat;
- Intézkedéstaktika, stresszkezelés, önismeret, idegen környezetbe való beilleszkedés;
- Konvoj taktikai alapismeretek (elmélet);
- Személyi biztonság a válságkezelő missziókban;
- Civil-katonai együttműködés a válságkezelésben;
- A polgári válságkezelés kialakulása, EU, NATO szerepe, áttekintés;
- Civilszervezetek szerepének átalakulása a polgári válságkezelésben;
- Konvoj taktikai alapismeretek (gyakorlat);
- Emberi jogok;
- Iszlám kultúra;
- Aknaismeret, robbanócsapda, aknák bemutatása, társmentés, improvizált robbanóeszközök (előadás elméleti ismeretek);
- Lövészet, gépjárművezetés;
- Önéletrajzírás, pályázati anyagok készítése;
- Személyes higiénia, sérülések típusai, sebek ellátása, CPR, harctéri elsősegély, trópusi betegségek, veszélyes állatok;
- Térkép használata, tájékozódás alapismeret, UTM, MGRS rendszerek, GPS használata – előadás, gyakorlat;
- Aknaismeret, robbanócsapdák, térképolvasás, GPS, elsősegély, sebellátás rádióforgalmazás a gyakorlatban;

- Viselkedési szabályok, kulturális, vallási különbségek;
- Félelmek és elvárások áttekintése, megbeszélése, „Jelly Tree” gyakorlat²⁷

Amint az a tematikából is megismerhető a képzés során feldolgozzák mindazon tématerületeket, amelyekre a missziókban résztvevőnek feltétlenül szüksége lehet. Az elméleti és gyakorlati elemeket is tartalmazó tanfolyam keretében bemutatják a hazai és nemzetközi védelempolitika meghatározó keretelemeit, a hazai és nemzetközi szervezetek felépítését, feladatrendszerét, lehetőségeit, illetve a résztvevők megismerhetik az aktuális jogi környezetet. A taktikai, személyi védelmi tudnivalók, illetve a célországgal, vagy régióval kapcsolatos alapvető kulturális tudnivalók mellett a résztvevők pszichikai felkészítése is szerepel a tanfolyam során feldolgozott témák között. Az egyes missziókhoz kapcsolódóan specifikus tananyaggal rendelkező célfelkészítéseket, ún. célfelkészítő tanfolyamokat is végrehajtanak az arra felelős szervezeti egységek. Ennek időtartama általában 5 munkanap (1 hét). Példaként az EULEX – Koszovó²⁸ misszióra felkészítő tanfolyam tartalma (2015. január 26–30. között) az alábbi volt:

- Hazai és EU-s döntéshozatal, általános ismeretek a misszióról
- Koszovó: aktuális helyzetkép a KKM szemszögéből
- Az EU Jogállamiság koszovói missziója a Szerb Köztársaság szemszögéből
- A régió történeti áttekintése, a válság kialakulása
- ORFK személyügyi tájékoztató
- Viselkedési szabályok a misszióban
- Nyugat-balkáni szervezett bűnözés
- Nemzetbiztonsági tájékoztató
- EULEX misszió: nemzetközi kapcsolatok és együttműködés felsővezetői szemmel
- Elsősegélynyújtás, személyes higiénia a misszióban
- 4WD training – A rádiókommunikáció szabályai
- Lövészet
- Lélektaktikai tréning
- Személybiztonság a misszióban
- Az EU Jogállamiság koszovói missziója
- EULEX HUNCON – Általános ismeretek, „Action program implementation” az EULEX misszióban
- A kiválasztási eljárás folyamata.²⁹

---

²⁷ ORFK Rendészeti Oktatási és Kiképző Központ (ROKK): Órarend – EU Polgári Válságkezelői Alaptanfolyam. 2016. április 04–15.

²⁸ EULEX – Európai Unió Jogállamiság Missziója Koszovóban

²⁹ ORFK Rendészeti Oktatási és Kiképző Központ (ROKK): Órarend – Célfelkészítő tanfolyam – EULEX Kosovo misszió - 2015. január 26–30. 2016. május 23.

A célfelkészítés keretében többek között a misszióért felelős nemzetközi szervezet tevékenységének, feladatainak bemutatása, a konkrét célterület sajátosságainak, történelmi háttérének bemutatása, a válság kialakulásához vezető folyamatok megismertetése, valamint annak kezelésére eddig megtett magyar és nemzetközi törekvések megismertetése, a konkrét beosztáshoz köthető feladatokra való felkészítés az elsődleges cél.

Meg kell azonban említeni, hogy pl. az EBESZ misszióknál a kiválasztás jelzése és a telepítés ideje közti rövid időszakban nincs lehetőség a hazai felkészítő tanfolyam elvégzésére, de az EBESZ szervez saját célfelkészítő tanfolyamot (korábban Bécsben, az utóbbi időben Kijevben) amelyen minden „telepített” kollégának át kell esnie a misszió elején, és csak ezután kerülnek végleges beosztási helyükre.

Az EUBAM esetében „két körös” képzésről beszélhetünk. Az EU missziókba való jelentkezés alapfeltétele a polgári válságkezelői alaptanfolyam elvégzése (2 hét időtartam), kiválasztás esetén célfelkészítő tanfolyam következik (1 hét időtartam).

5. Összegzés – következtetések

A térséggel összefüggő biztonsági kihívások, veszélyek továbbra is feladatokat szabnak a rendvédelmi szervek munkatársai számára. A különböző nemzetközi béketámogató, válságkezelő nemzetközi missziókban való magyar részvétel külpolitikai érdek, egyben a nemzetközi szervezetekben való tagság velejárója is.

A regionális konfliktusok kialakulásának lehetősége továbbra is jelen van térségünkben. Az ukrán válság ugyan napjainkra, a nemzetközi szervezetek, koalíciók, országok által alkalmazott hathatós politikai, gazdasági szankciói révén normalizálódni látszik, azonban az korántsem véglegesen megoldott.

Továbbra is szükség van a megfelelő felkészültséggel, tudással, esetleg gyakorlattal rendelkező, speciális ismeret birtokában lévő rendvédelmi munkatársak ki- és továbbképzésére, akik képesek hatékony béketámogató, válságkezelő tevékenység végzésére.

A felkészített rendőröknek képesnek kell lenniük a váratlan körülmények okozta szituációk megoldására ugyanúgy, mint a speciális etnikai, kulturális környezethez és gondolkodásmódhoz való alkalmazkodásra. A kultúraidegen környezetben megfelelő válaszreakciókra képes munkatársaknak a közvetlen környezetükben felmerülő veszélyforrásokat kezelni, a veszélyeket elhárítani a felmerülő konfliktusok rendezniük kell.

A rendvédelmi szervek tagjai részére szervezett hazai továbbképzési programoknak ugyanúgy, mint a nemzetközi szervezetek által kínált tréningprogramoknak, rugalmasan kell reagálniuk a biztonsági kihívások és kockázatok fejlődésére, változásaira.

A rendészeti továbbképzés részét képező, az ORFK Rendészeti Oktatási és Kiképző Központ (ROKK) által szervezett „polgári” válságkezelői alaptanfolyam,

valamint célfelkészítő tanfolyam tematikája követi az ENSZ, az EBESZ és az EU standardokat, képzések tematikáját az elvárásoknak megfelelően saját gyakorlati tapasztalatok felhasználásával dolgozták ki. Oktatóként olyan magyar és külföldi előadókat alkalmaznak, akik már több alkalommal teljesítettek külszolgálatot, jól beszélnek angolul, a képzési, továbbképzési területen tevékenykedők körében elismert és a tanfolyami résztvevők számára hiteles szakemberek. Az oktatás angol nyelven zajlik.

Megítélésem szerint a jelenlegi alap és célfelkészítések témakörei kiválóan alkalmasak a célterületre irányított hivatásos állományú rendőri állomány megfelelő szintű felkészítéséhez. Mindemellett azonban a feldolgozott témák esetében célszerű lenne a békefenntartás, válságkezelés, a jogi környezet megismertetése mellett még inkább figyelmet szentelni a konkrét célterülettel kapcsolatos, az emberek, ez által a szolgálatot teljesítők hétköznapi, szolgálati feladataik ellátását nagyban befolyásoló körülményekre. Ilyenek többek között az általános bűnügyi, közrendvédelmi körülmények, a rendvédelmi szervek felszereltsége, szervezettsége, megbízhatósága, a célország technikai felszereltsége, logisztikai lehetőségei a helyi államigazgatási szervekkel, lakossággal történő együttműködés konkrét lehetőségei megismerésének témakörei.

Tekintve, hogy a misszióban részt vevők feladataikat legtöbbször fegyvertelenül, személyes kapcsolattartás keretében végzik, ezért a jövőben a felkészítés során még inkább fókuszálni érdemes a helyi lakossággal, szervezetekkel, hatóságokkal, azok tagjaival történő kommunikációra való felkészítésre, a feladatvégrehajtási környezet jellegzetességeit figyelme vevő, a kulturális szokásokhoz illeszkedő, a környezet által akceptálható, és nem utolsó sorban mindkét fél által azonos módon dekódolható kommunikáció elérését biztosító kommunikációs technikák elsajátításának elősegítésére.

Felhasznált irodalom és jogszabályok:

- BODA József: A magyar rendvédelmi békefenntartás humán története In: Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Preasidii Ordinis) HU ISSN 1216-6774 XVIII. évf. (2010) 21. szám, http://epa.oszk.hu/02100/02176/00007/pdf/RTF_21_013-023.pdf,
- BODA József: Polgári válságkezelés, Magyarország részvétele a polgári válságreaktáló műveletekben a XXI. században, Seregszemle – Az MH Összhaderőnemi Parancsnokság Folyóirata, XII. évfolyam, 4. szám, 2014, http://www.honvedelem.hu/container/files/attachments/49893/seregszemle_4.pdf
- BODA József: A rendvédelmi békefenntartás kialakulása, fejlődése, helye és szerepe a XXI. században. PhD értekezés, Budapest 2006. http://uni-nke.hu/downloads/konyvtar/digitgy/phd/2007/boda_jozsef.pdf, ORFK Rendészeti Oktatási és Kiképző Központ (ROKK), Órarend – Célfelkészítő tanfolyam – EULEX Kosovo misszió - 2015. január 26-30. 2016. május 23.

- ORFK Rendészeti Oktatási és Kiképző Központ (ROKK), Órarend – EU Polgári Válságkezelői Alaptanfolyam. 2016. április 04 – 15. 2016. május 23.
- <http://www.osce.org/ru/home/123258?download=true>
- 1994. évi XXXIV. törvény a Rendőrségről; Forrás: http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=21269.323112,
- 2015. évi XLII. törvény a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról; http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=175262.292478, 21/2013. (VII. 12.) BM utasítás a béketámogató és polgári válságkezelési missziókban részt vevő hivatásos állománnyal kapcsolatos feladatokról; http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=161897.294823, A Kormány 1035/2012. (II. 21.) Korm. határozata Magyarország Nemzeti Biztonsági Stratégiájáról http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=146225.21308